



Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 1117/07
23.10.2008. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Снежане Андрејевић, председника већа, Споменке Зарић, Соње Бркић, Слађане Накић-Момировић и Миломира Николића, чланова већа, у парници тужиоца АА, кога заступа АБ, адвокат, против тужене ББ, коју заступа БА, адвокат, ради побијања правних радњи дужника, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Окружног суда у Шапцу Гж.2342/06 од 04.01.2007. године, у седници одржаној 23.10.2008. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуда Окружног суда у Шапцу Гж.2342/06 од 04.01.2007. године и пресуда Општинског суда у Лозници П.54/05 од 28.09.2006. године у првом и трећем ставу изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Лозници П.54/05 од 28.09.2006. године, ставом првим изреке, проглашава се без правног дејства према тужиоцу изјава његовог дужника ВВ, којом је овај свој наследни део на 1/3 стана у аа, по уговору о откупу стана Ов.бр.вв од __.1994. године, уступио бесплатно туженој ББ. Тужена ће се ослободити захтева за побијање ако тужиоцу у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде исплати износ од 600.000,00 динара, са затезном каматом по прописаној стопи на овај износ почев од 01.01.2006. године до исплате. Ставом другим изреке, привремена мера одређена решењем тог суда П.54/05 од 10.02.2006. године одржава се на снази до правноснажног окончања поступка. Ставом трећим изреке одлучено је о трошковима поступка.

Пресудом Окружног суда у Шапцу Гж.2342/06 од 04.01.2007. године, одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и првостепена пресуда је потврђена.

Против другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у границама законских овлашћења из чл.399. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Сл.гласник РС" бр.125/04) и нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом због изостанка Општинског суда у Лозници П.602/02 од 10.05.2002. године, обавезан је ВВ (син тужене) да тужиоцу исплати износ од 505.000,00 динара са каматом. Неспорно је међу странкама да дужник Милан Ивановић нема довољно средстава за испуњење повериоцевог потраживања. У оставинском поступку у којем је расправљена заоставштина иза смрти пок.ПП (оца ВВ, а супруга тужене ББ), тужиочев дужник се прихватио наслеђа које му по закону припада и свој наследни део уступио мајци, туженој ББ. Заоставштину је сачињавао стан у аа, чији је власник оставилац постао по основу уговора о откупу стана од __.1994. године, па су за наследнике оглашени супруга оставиоца ББ и други син оставиоца ГГ.

Пошто би, да није свој наследни део од 1/3 на наведеном стану уступио туженој, тужиочев дужник поседовао имовину из које би тужилац могао да наплати своје потраживање, нижестепени судови су закључили да су испуњени сви услови за побијање ове дужникове правне радње, због чега су тужбени захтев усвојили.

Основано се у ревизији тужене указује да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено.

Сваки поверилац чије је потраживање доспело за исплату и без обзира кад је настало, може побијати правну радњу свог дужника која је предузета на штету повериоца, с тим да се сматра да је правна радња предузета на штету повериоца ако услед њеног извршења дужник нема довољно средстава за испуњење повериоцевог потраживања (чл.280. став 1. и став 2. Закона о облигационим односима). Код бесплатних располагања и са њима изједначених правних радњи сматра се да је дужник знао да предузетим располагањем наноси штету повериоцима и за побијање тих радњи не захтева се да је трећем лицу то било познато или могло бити познато (чл.281. став 3. Закона), а одрицање од наследства се сматра бесплатним располагањем (чл.281. став 4.).

Према чл.216. Закона о наслеђивању ("Сл.гласник РС" бр.46/95), одрицање у корист одређеног наследника сматра се изјавом о пријему наслеђа уз истовремено уступање наследног дела, а по пријему

уступљеног дела на односе између уступиоца и пријемника примењују се правила о поклону. Ово значи да се на дату наследничку изјаву тужиоцевог дужника примењује наведена одредба чл.281. став 3. Закона о облигационим односима.

Међутим, одредбом чл.285. Закона о облигационим односима прописан је рок за подизање тужбе за побијање дужникових правних радњи, који код бесплатног располагања износи три године од дана када је предузета правна радња која се побија. Ради се, дакле, о преклузивном року, о коме суд води рачуна по службеној дужности. Иако су се и нижестепени судови, а и сам тужилац, позивали на одредбу чл.285. Закона о облигационим односима, време предузимања правне радње која се тужбом побија није утврђено. Тужилац у петитуму тужбеног захтева није навео од када датира наследничка изјава његовог дужника, као правна радња за коју тражи да се утврди да према њему губи дејство, а ни суд у поступку није утврдио када је ова правна радња предузета. Овај пропуст није отклоњен утврђивањем датума доношења решења о наслеђивању (при том, тужилац у тужби као датум доношења решења о наслеђивању наводи 24.02.2003. године, судови утврђују да је то било 24.02.2002. године, док из, уз тужбу приложене фотокопије оставинског решења произилази да је то било 24.02.2000. године).

Како је због погрешне примене материјалног права чињенично стање у погледу наведене околности непотпуно утврђено, Врховни суд је на основу чл.407. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити недостатке на које је указано овим решењем и донети правилну и закониту одлуку.

Председник већа-судија

Снежана Андрејевић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

вг